

Finansutskottets betänkande 2019/20:FiU28

Ingripanden mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvättsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag som innebär att det ska göras vissa ändringar i regelverket om åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Lagändringarna syftar till att Finansinspektionen ska kunna ingripa mot utländska kreditinstitut och kreditförmedlare som hör hemma inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som driver verksamhet från filial i Sverige vid överträdelse av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).

Lagförslaget innebär att kravet på att utreda en kunds verkliga huvudman inte ska gälla, om kunden är ett dotterföretag till ett aktieföretag vars aktier är upptagna på en reglerad marknad inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Vidare föreslås att kravet på att utreda en alternativ verklig huvudman inte ska gälla om kunden är en stat, en region, en kommun eller motsvarande och den risk som kan förknippas med kunden bedöms som låg.

Det föreslås även att det ska förtydligas att förenklade åtgärder för kundkännedom för konton med medel som tillhör någon annan bara ska vidtas i förhållande till kundens verkliga huvudman.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 respektive 2 januari 2020.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:14 Ingripanden mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvättsfrågor.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden.....	5
Ingripanden mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvätsfrågor	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ingripanden mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvättsfrågor

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
3. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
5. lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
6. lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter,
7. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,
8. lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:14 punkterna 1–8.

Stockholm den 21 november 2019

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Björn Wiechel (S), Sofia Westergren (M) och Ida Gabrielsson (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas proposition 2019/20:14 Ingrepan mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvätsfrågor.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

Bakgrund

Bestämmelser om tillsyn över och ingripanden mot kreditinstitut (banker och kreditmarknadsföretag) vid tillämpning av penningtvättslagen finns i 13 och 15 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Penningtvättslagen gäller fysiska och juridiska personer (verksamhetsutövare) som driver sådan verksamhet i Sverige i vilken det finns risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism (1 kap. 2–5 §§). Lagstiftningen innebär att verksamhetsutövare ska förebygga, upptäcka och förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Det gäller riskbedömning och rutiner (2 kap.), kundkännedom (3 kap.), övervakning och rapportering (4 kap.) samt intern kontroll och anmälningar om misstänkta överträdelser (6 kap.).

Ett trettiotal utländska kreditinstitut inom EES driver verksamhet från filial i Sverige, varav två av de sex största kreditinstituten i Sverige. Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot dessa kreditinstitut vid överträdelser av penningtvättslagen är emellertid begränsade.

Finansinspektionen kan ingripa mot svenska kreditinstitut genom t.ex. föreläggande om rättelse, sanktionsavgifter eller återkallelse av tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse. Motsvarande gäller för utländska kreditinstitut som hör hemma utanför EES och som driver verksamhet från filial i Sverige. När det gäller utländska kreditinstitut som hör hemma inom EES och driver verksamhet i Sverige ska Finansinspektionen i stället underrätta den behöriga myndigheten i hemlandet, dvs. den myndighet som utövar tillsyn över institutet, om att institutet inte driver sin verksamhet i enlighet med lagen om bank- och finansieringsrörelse eller andra författningar som reglerar verksamheten, inbegripet penningtvättslagen (1 kap. 5 § 4 och 15 kap. 15 § första stycket). I brådskande fall får inspektionen, i avvaktan på att den behöriga myndigheten i hemlandet vidtar åtgärder, ingripa mot institutet i syfte att värna den finansiella stabiliteten i Sverige (15 kap. 15 § andra stycket).

Utskottets överväganden

Ingripanden mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvättsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag. Förslagen medför ändringar i ett flertal lagar på finansmarknadsområdet.

Propositionen

Finansinspektionen ska kunna ingripa mot utländska kreditinstitut

Regeringen föreslår att om ett utländskt kreditinstitut som hör hemma inom EES och som driver verksamhet från en filial i Sverige inte driver sin verksamhet i enlighet med bestämmelserna i penningtvättslagen, ska Finansinspektionen få förelägga institutet att göra rättelse. Om institutet inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i hemlandet. Om rättelse därefter inte sker, ska Finansinspektionen få förbjuda institutet att påbörja fler transaktioner i Sverige. Innan förbud meddelas ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i hemlandet.

Motsvarande ska gälla i fråga om utländska kreditförmedlare från ett land inom EES. Regeringen anser att det är viktigt att Finansinspektionen har tillräckliga verktyg att ingripa mot svenska och utländska kreditinstitut som inte fullgör sina skyldigheter enligt penningtvättslagen. Det är därför, enligt regeringen, viktigt att Finansinspektionen kan ingripa även mot gränsöverskridande verksamhet som drivs i Sverige.

Verkliga huvudmän för dotterföretag till börsbolag

Enligt regeringen ska kravet på att utreda en kunds verkliga huvudman inte gälla om kunden är ett dotterföretag till ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES. Sådana dotterföretag ska inte heller behöva anmäla sin egen verkliga huvudman för registrering till Bolagsverket.

Det ska vidare uttryckligen anges i lag att koncerndefinitionen omfattar även motsvarande utländska företeelser.

Alternativa verkliga huvudmän

Kravet i penningtvättslagen på att utse en alternativ verklig huvudman för offentligrättsliga juridiska personer leder enligt regeringen i vissa fall inte till en bättre öppenhet kring ägandet och kontrollen av kunden eller till en bättre

riskhantering utan medför i stället en administrativ börda för verksamhetsutövarna. Kravet på att utse alternativa verkliga huvudmän bör därför inte gälla om kunden är en stat, en kommun på regional nivå (region), en kommun eller motsvarande och den risk som kan förknippas med kunden är låg.

Konton med medel som tillhör någon annan

Enligt penningtvättslagen är en verksamhetsutövarns kund den person som verksamhetsutövaren har en avtalsrelation med. Det innebär att det i regel inte finns någon skyldighet att vidta kundkännedomsåtgärder när det gäller kundens kunder (se prop. 2016/17:173 s. 509). Om kundens kund är att betrakta som kundens verkliga huvudman, ska emellertid verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet (3 kap. 8 § penningtvättslagen). Detta gäller enligt undantagsbestämmelsen dock inte om kunden uppfyller vissa krav (3 kap. 25 § penningtvättslagen). Som bestämmelsen är utformad finns det enligt regeringen en risk för att den kan anses ge uttryck för ett krav på att verksamhetsutövaren ska kontrollera och identifiera kundens kunder, oavsett om kundens kund är kundens verkliga huvudman. Det bör därför, enligt regeringen, förtydligas att förenklade åtgärder för kundkännedom för konton med medel som tillhör någon annan kan vidtas i förhållande till kundens verkliga huvudman.

Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 respektive 2 januari 2020.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:14 Ingridanden mot utländska kreditinstitut och vissa andra penningtvätsfrågor:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 3 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 15 kap. 15 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §²

Ett svenskt företag ska ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse, om

1. bolagsordningen, stadgarna eller reglementet stämmer överens med denna lag och andra författningar och i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. det finns skäl att anta att den planerade rörelsen kommer att drivas enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i företaget bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av ett kreditinstitut,

4. den som ska ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, har tillräcklig insikt och erfarenhet för att delta i ledningen av ett kreditinstitut och även i övrigt är lämplig för en sådan uppgift, och

5. styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att kreditinstitutets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2014:982.

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i företaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag, ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

15 kap.

15 a §

I stället för det som föreskrivs i 15 § gäller följande om ett utländskt kreditinstitut som driver verksamhet i Sverige enligt 4 kap. 1 eller 3 § inte driver sin verksamhet i enlighet med bestämmelserna i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller i föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen.

Finansinspektionen får förelägga kreditinstitutet att göra rättelse. Om institutet inte följer föreläggandet, ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland.

Om rättelse därefter inte sker, får inspektionen förbjuda institutet att påbörja fler transaktioner i Sverige. Innan ett förbud meddelas ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som inträffat före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Häri genom föreskrivs att 29 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 kap. 2 §¹

En revisor, lekmannarevisor eller särskild granskare är ersättnings-skyldig enligt de grunder som anges i 1 §. Han eller hon ska även ersätta skada som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållas av hans eller hennes medhjälpare. I de fall som avses i 9 kap. 44 § och 46 § andra stycket samt 10 kap. 18 § andra stycket denna lag samt 3 kap. 1 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism svarar dock revisorn, lekmannarevisorn eller den särskilda granskaren endast för skada på grund av oriktiga uppgifter som han eller hon eller en medhjälpare har haft skäligen anledning att anta var oriktiga.

En revisor, lekmannarevisor eller särskild granskare är ersättnings-skyldig enligt de grunder som anges i 1 §. Han eller hon ska även ersätta skada som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållas av hans eller hennes medhjälpare. I de fall som avses i 9 kap. 44 § och 46 § andra stycket samt 10 kap. 18 § andra stycket denna lag samt 4 kap. 3 och 6 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism svarar dock revisorn, lekmannarevisorn eller den särskilda granskaren endast för skada på grund av oriktiga uppgifter som han eller hon eller en medhjälpare har haft skäligen anledning att anta var oriktiga.

Om ett registrerat revisionsbolag är revisor eller särskild granskare, är det detta bolag och den som är huvudansvarig för revisionen eller granskningen som är ersättnings-skyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse 2010:834.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 §, 12 kap. 3 § och 19 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §¹

Vid bedömningen enligt 1 § första stycket 4 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att värdepappersbolagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för
a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller
b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Om den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i bolaget är ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska det vid bedömningen av innehavarens anseende särskilt beaktas om dess ledning uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett sådant företag enligt 3 kap. 5 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag respektive 5 kap. 16 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Om bolaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av värdepappersbolaget.

12 kap.

3 §²

Vid bedömningen enligt 2 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att börsens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för
a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot
a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot

¹ Senaste lydelse 2014:985.

² Senaste lydelse 2009:365.

penningtvätt och finansiering av terrorism, eller penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

19 kap.

4 §³

Vid bedömningen enligt 3 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att clearingorganisationens verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

³ Senaste lydelse 2009:365.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (2010:751) om betaltjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

Vid bedömningen enligt 3 § första stycket 4 och 6 § 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att betaltjänstverksamheten drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt lagen (2003:148) om terroristbrott.

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om *straff för* terroristbrott.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd enligt 1 § ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse 2017:652.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:755) om elektroniska pengar

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

7 §¹

Vid bedömningen enligt 3 § 3 och 6 § första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska dennes anseende och kapitalstyrka beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att verksamheten med utgivning av elektroniska pengar drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt enligt 1 kap. 6 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt lagen (2003:148) om terroristbrott.

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om *straff för* terroristbrott.

Om företaget har eller kan förväntas komma att få nära förbindelser med någon annan, får tillstånd enligt 1 § ges bara om förbindelserna inte hindrar en effektiv tillsyn av företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

¹ Senaste lydelse 2017:655.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter

Häri genom föreskrivs¹ att 2 kap. 3 § och 6 kap. 14 § lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

Vid bedömningen enligt 2 § första stycket 3 av om en innehavare är lämplig ska innehavarens anseende beaktas. Det ska också beaktas om det finns skäl att anta att

1. innehavaren kommer att motverka att företagets verksamhet drivs på ett sätt som är förenligt med kraven i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. innehavet har samband med eller kan öka risken för

a) penningtvätt som avses i 1 kap. 5 § 6 lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller

b) brott enligt 2 § 2, 3 § eller 4 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, såvitt avser brott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott.

6 kap.

14 §

Finansinspektionen får förelägga en utländsk kreditförmedlare från ett land inom EES som förmedlar bostadskrediter från en filial i Sverige att göra rättelse, om kreditförmedlaren överträder

– 4 kap. 1, 2, 7, 8, 9 eller 10 §,
– föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 5 eller 6, eller
– 5 a §, 6 §, 12 a § första stycket, 13 a §, 50 § eller 54 § konsumentkreditlagen (2010:1846).

– föreskrifter som meddelats med stöd av 7 kap. 1 § 5 eller 6,
– 5 a §, 6 §, 12 a § första stycket, 13 a §, 50 § eller 54 § konsumentkreditlagen (2010:1846), eller
– lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Om kreditförmedlaren inte följer föreläggandet, ska Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i kreditförmedlarens hemland.

Om rättelse inte sker, får Finansinspektionen förbjuda kreditförmedlaren att fortsätta förmedla bostadskrediter i Sverige. Innan förbud meddelas ska inspektionen underrätta den behöriga myndigheten i kreditförmedlarens

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen.

hemland. Europeiska kommissionen ska omedelbart informeras när ett förbud meddelas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för överträdelser av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som inträffat före ikraftträdandet.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

dels att 1 kap. 8 § och 3 kap. 8 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 kap. 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

8 §

I denna lag avses med

1. *affärsförbindelse*: en affärsmässig förbindelse som när den etableras förväntas ha en viss varaktighet,

2. *brevlådebank*: ett utländskt institut som är registrerat inom en jurisdiktion inom vilken institutet saknar verklig etablering och ledning och där institutet inte heller ingår i en finansiell grupp som omfattas av tillsyn,

3. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. *kund*: den som har trätt eller står i begrepp att träda i avtalsförbindelse med sådan verksamhetsutövare som avses i denna lag,

5. *person i politiskt utsatt ställning*:

a) fysisk person som har eller har haft en viktig offentlig funktion i en stat, och

b) fysisk person som har eller har haft en funktion i ledningen i en internationell organisation,

6. *verklig huvudman*: detsamma som i 1 kap. 3–7 §§ lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän,

7. *koncern, moderföretag och dotterföretag*: detsamma som i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554), och

7. *koncern, moderföretag och dotterföretag*: detsamma som i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) eller motsvarande utländska företeelser, och

8. *verksamhetsutövare*: en fysisk eller juridisk person som utför verksamhet som omfattas av denna lag.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Lydelse enligt prop. 2018/19:150 Föreslagen lydelse

3 kap.

8 §

En verksamhetsutövare ska utreda om kunden har en verklig huvudman. En sådan utredning ska åtminstone avse sökning i registret över verkliga huvudmän enligt lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän. Om kunden är en juridisk person, en trust eller en liknande juridisk konstruktion, ska utredningen omfatta åtgärder för att förstå kundens ägarförhållanden och kontrollstruktur. Om kunden har en verklig huvudman, ska verksamhetsutövaren vidta åtgärder för att kontrollera den verkliga huvudmannens identitet.

Första stycket gäller inte om kunden är ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Första stycket gäller inte om kunden är ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige eller inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES *eller ett dotterföretag till ett sådant bolag.*

Om kunden är en juridisk person och det efter åtgärder enligt första stycket står klart att den juridiska personen inte har en verklig huvudman, ska den person som är styrelseordförande, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare anses vara verklig huvudman. Detsamma gäller om verksamhetsutövaren har anledning att anta att den person som identifierats enligt första stycket inte är den verkliga huvudmannen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

Bestämmelsen i 8 § tredje stycket gäller inte om

- kunden är en stat, en region, en kommun eller motsvarande, och*
- den risk som kan förknippas med kunden enligt 2 kap. 3 § bedöms som låg.*

Lydelse enligt prop. 2018/19:125 Föreslagen lydelse

25 §

En verksamhetsutövare som tillhandahåller konto som kunden innehar i syfte att förvalta medel som tillhör *andra än kunden* behöver inte *identifiera och kontrollera identiteten på den för vars räkning kunden förvaltar medlen*, om kunden

En verksamhetsutövare som tillhandahåller konto som kunden innehar i syfte att förvalta medel som tillhör *kundens verkliga huvudman* behöver inte *vidta de åtgärder för kundkännedom som avses i 8 § i fråga om den verkliga huvudmannen*, om kunden

1. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i 1 kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet,

auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist inom EES,

2. är en fysisk eller juridisk person med verksamhet som anges i kap. 2 § första stycket 1–3, 5–8 och 10–14 eller motsvarande verksamhet, auktoriserad eller godkänd revisor, advokat eller advokatbolag med hemvist utanför EES, och

a) tillämpar bestämmelser om kundkännedom och bevarande av handlingar som motsvarar kraven i denna lag, och

b) står under tillsyn över att dessa bestämmelser följs, eller

3. till följd av föreskrift i lag eller annan författning är skyldig att hålla medel som förvaltas för någon annans räkning avskilda från egna tillgångar och medel.

Första stycket får tillämpas endast om den risk som kan förknippas med kunden enligt 2 kap. 3 § bedöms som låg och om verksamhetsutövaren utan dröjsmål på begäran kan få del av uppgift om identiteten hos den för vars räkning kunden förvaltar medlen och den dokumentation som ligger till grund för uppgifterna.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2020.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 2 § lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:150 Föreslagen lydelse

1 kap. 2 §

Lagen är tillämplig på

1. svenska juridiska personer,
2. utländska juridiska personer som driver verksamhet i Sverige,
3. fysiska personer med hemvist i Sverige som driver verksamhet som avser förvaltning av en trust, och
4. fysiska personer med hemvist i utlandet som driver verksamhet i Sverige som avser förvaltning av en trust.

Lagen är inte tillämplig på

1. staten, <i>landsting</i>, kommuner eller kommunalförbund eller juridiska personer som staten, <i>landsting</i>, kommuner eller kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande över, 2. aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller motsvarande marknad utanför EES, 3. dödsbon, eller 4. konkursbon.	1. staten, <i>regioner</i>, kommuner eller kommunalförbund eller juridiska personer som staten, <i>regioner</i>, kommuner eller kommunalförbund, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande över, 2. aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller motsvarande marknad utanför EES <i>eller dotterföretag till sådana bolag</i>,

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2020.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG, i den ursprungliga lydelsen.